

ירושלים, ג' באלול התשס"ט
23 באוגוסט 2009

אל: הסמנכ"לים הבכירים למינהל ומשאבי אנוש
במשרדי הממשלה ויחידות הסמך

שלום רב,

הנדון: שימוש בתואר עורך-דין על-ידי עובדי המדינה - הודעת ריענון

א. פסקה 43.871 לתקשי"ר קובעת:

"עובד אשר הינו בעל תואר מקצועי או רשיון על-פי דין לעסוק במקצוע, ואשר במסגרת עבודתו בשירות אינו מועסק במשרה למילויה דרוש התואר המקצועי ו/או הרשיון הנ"ל, לא יחתום במסגרת עבודתו על מסמך ולא יציג עצמו כבעל התואר/הרשיון המקצועי, למעט במקרים חריגים בהם אושר הדבר על-ידי מנכ"ל המשרד או מנהל יחידת הסמך, לאחר שהתקבלה חוות דעת היועץ המשפטי של המשרד לפיה אין בשימוש בתואר משום אפשרות להטעיה."

ב. לאחרונה, ישנה מגמה של פניות חדשות לנציבות שירות המדינה בנושא של עובדי מדינה אשר משתמשים בתארים מקצועיים שלהם-במיוחד בקרב עוזרי שרים בעלי רישיון עו"ד-בניגוד להוראות התקשי"ר כמפורט לעיל. כפי שפורט בעבר, בהודעת נש"מ סג/12, תופעה זו גורמת להטעיה, הן של גורמים בתוך שירות המדינה והן של גורמים חיצוניים, שכן ניתן בטעות לחשוב כי העובד שחתם על מסמך בתוספת תוארו המקצועי, מייצג את עמדת המשרד בתחום זה, בעוד שעמדת המשרד בעניין מקצועי תובא על-ידי הגורמים המקצועיים אשר מועסקים ואשר הוסמכו למשרה לה נדרשת ההשכלה הרלוונטית.

ג. בפסק הדין של בית המשפט העליון (בג"צ 1800/07 לשכת עורכי הדין נגד נציבות שירות המדינה), שהתקבל באוקטובר 2008, קבע בית משפט בנושא השימוש של עובדי המדינה אשר אינם ממלאים תפקידים משפטיים-בתואר עו"ד: "כאשר התואר 'עורך דין' מופיע על גבי מסמך הנושא את הכותרת 'מדינת ישראל' - גם אם לא מדובר בעמדה משפטית רשמית - יש כדי להטעות. את זאת נועדה הוראות התקשי"ר למנוע".

השופטים קבעו כי האיסור המוטל הינו סביר ומידתי, ואינו נוגד חוק יסוד: חופש העיסוק וחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. השופטים הגיעו למסקנה זו בין היתר נוכח הוראת התקשי"ר אשר מתירה שימוש בתואר מקצועי, בכפוף לאישור מנכ"ל המשרד ובהסתמך על עמדת היועץ המשפטי של אותו משרד בנדון (ראו דברי השופט פוגלמן בפסקה האחרונה לפס"ד).

ד. יש להדגיש כי עובד העובר על הוראות התקשי"ר בנדון עובר עבירה משמעתית לפי סעיף 17 לחוק שירות המדינה (משמעת), התשכ"ג-1963.

ה. אנו מבקשים מכם להביא לידיעת עובדיכם תוכן הודעת רענון זו.

בברכה,

רון דול
היועץ המשפטי

העתק: מר שמואל הולנדר - נציב שירות המדינה
עו"ד מני מזוז - היועץ המשפטי לממשלה
עו"ד מלכיאל בלס - המשנה ליועץ המשפטי לממשלה, משרד המשפטים
היועצים המשפטיים במשרדי הממשלה ויחידות הסמך הממשלתיים